

ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

м. Львів

01 жовтня 2020 року

№ 63/94-р/к

Справа № 63/7-02-50-2020/21-17

Про закриття провадження у справі

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 63/7-02-50-2020/21-17 про порушення приватним акціонерним товариством «Волиньобленерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 00131512) законодавства про захист економічної конкуренції та подання Відділу досліджень і розслідувань у Волинській області від 11.09.2020 № 63-03/165 п,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії.

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 07.09.2017 № 23-рк було розпочато розгляд справи № 21-17 за ознаками порушення приватним акціонерним товариством «Волиньобленерго» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з нестандартного приєднання в частині погодження проектної документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників.
- (2) Підпунктом 2.1 пункту 2 розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами) припинено з 1 червня 2020 року Волинське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України шляхом приєднання до Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.
- (3) Підпунктом 2.2 пункту 2 розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами) Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України визначено правонаступником Волинського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.
- (4) Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України перейменовано в Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного

комітету України (надалі - Відділення), в складі якого утворено окремий структурний підрозділ - відділ досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України в Волинській області.

- (5) Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 25.06.2020 р. справу № 21-17 прийнято до свого розгляду та присвоєно їй новий № 63/7-02-50-2020/21-17.
- (6) Подання з попередніми висновками у справі від 11.09.2020 № 63-03/165п направлено приватному акціонерному товариству «Волиньобленерго» листом від 14.09.2020 № 63-02/3857.

2. Сторони у справі

- (7) **Відповідачем** у справі є приватне акціонерне товариство «Волиньобленерго» (надалі – Товариство, ПрАТ «Волиньобленерго»), яке є юридичною особою, правонаступником всіх прав та зобов'язань відкритого акціонерного товариства «Волиньобленерго», має цивільні права та обов'язки, здійснює діяльність з метою одержання прибутку.
- (8) Місцезнаходження Товариства: 43023, Україна, Волинська область, м. Луцьк, вул. Єршова, 4, ідентифікаційний код юридичної особи 00131512.
- (9) Протягом 2016 – жовтня 2018 років ПрАТ «Волиньобленерго» здійснювало свою діяльність на підставі ліцензій, виданих Національною комісією регулювання електроенергетики України (надалі – НКРЕ), зокрема:
 - ліцензії від 14.04.2011 серії АГ №500311 – на право передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами;
 - ліцензії від 14.04.2011 серії АГ №500312 – на право здійснення господарської діяльності з постачання електроенергії за регульованими тарифом.
- (10) На виконання вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» з грудня 2018 року основним видом діяльності ПрАТ «Волиньобленерго» є надання послуг з розподілу електричної енергії, що підтверджено ліцензією на такий вид діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (Постанова НКРЕКП №1535 від 27.11.2018 року).
- (11) Проведення діяльності з постачання електричної енергії споживачам на усій території в адміністративних межах Волинської області згідно з постановою НКРЕКП № 429 від 14.06.2018 року здійснює товариство з обмеженою відповідальністю "Волиньелектрозбут".
- (12) Товариство здійснює діяльність відповідно до Статуту затвердженого загальними зборами акціонерів ПрАТ «Волиньобленерго» від 05.04.2019 року, протокол № 25.
- (13) Товариство є суб'єктом господарювання відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (14) Згідно з пунктом 3.2. Статуту предметом діяльності Товариства є, зокрема:
 - розподіл електроенергії;
 - технічне обслуговування власних електромереж та тепломереж, електрообладнання та іншого господарства Товариства, а також за угодою, електричних мереж, електрообладнання споживачів і інших власників;

- господарська діяльність, пов'язана із створенням об'єктів архітектури;
- проектування, будівництво, реконструкція, відновлення, технічне переоснащення, пусконаладжувальні роботи, капітальний ремонт підрядним та господарським способами об'єктів виробничого та соціального призначення, в тому числі зарубіжним партнерам, інжинірингові роботи.

- (15) Відповідно до витягу з ЄДРПОУ основними видами діяльності Товариства є :
- електромонтажні роботи (код КВЕД 43.12);
 - діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах (код КВЕД 71.12);
 - розподілення електроенергії (код КВЕД 35.13) (основний);
 - будівництво житлових і нежитлових будівель (код КВЕД 41.20);
 - будівництво споруд електропостачання та телекомунікацій (код КВЕД 42.22).

3. Визначення монопольного становища

- (16) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та згідно з Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49- р, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317-6605 (далі по тексту – Методика), Відділенням проведено дослідження становища Товариства на ринку послуг з нестандартного приєднання в частині погодження проектної документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників.

Об'єкти аналізу

- (17) Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
- ПрАТ «Волиньобленерго»,
 - послуги з нестандартного приєднання в частині погодження проектної документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників.

Товарні межі ринку

- (18) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», передбачено, що товар – це будь-який предмет господарського обороту, в т.ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права.
- (19) Згідно із пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається із товарів, які обертаються в Україні чи на відповідній її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару.
- (20) При цьому, визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару здійснюється, виходячи із подібності, зокрема, таких факторів, як функціональне призначення, фізичні характеристики, технічні та експлуатаційні характеристики, умови споживання, що визначаються специфічністю розміщення, монтажу, ціни.
- (21) Пунктом 5.1 Методики встановлено, що товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за

звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (22) Зазначена норма передбачає, що формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару за показниками взаємозамінності, яким зокрема є: подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо; подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо.
- (23) Відповідно до пункту 3.1.5 Розділу III Правил приєднання електроустановок до електричних мереж (надалі – Правила приєднання), затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (надалі - НКРЕ), від 17.01.2013 № 32 (чинна з 08.02.2013 року), одним з етапів виконання робіт з нестандартного приєднання до електричних мереж об'єктів замовників є узгодження (погодження) з електропередавальною організацією проектною документації.
- (24) Згідно з пунктом 3.8 Правил користування електричною енергією, затверджених постановою НКРЕ від 31.07.1996 № 28, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02.08.1996 за № 417/1442 (надалі – Правила користування), у разі встановлення або заміни засобів обліку споживачем електропередавальна організація відповідно до вибраного споживачем виду тарифу із переліку, передбаченого нормативно-правовими актами НКРЕКП, та вимог нормативно-технічних документів щодо організації комерційного обліку має запропонувати споживачу перелік розрахункових засобів обліку електричної енергії та вимірювання величини споживаної електричної потужності, а також перелік каналів зв'язку, якими має забезпечуватися передача інформації щодо обліку, у тому числі форматів представлення даних щодо забезпечення можливості зчитування даних з засобів обліку електричної енергії та/або локального устаткування збору та обробки даних.
- (25) Враховуючи зазначене, при розробленні проектною документації на електроустановки зовнішнього електрозабезпечення при отриманні послуги з нестандартного приєднання, згідно з пунктом 3.8 Правил користування замовник або уповноважена проектна організація керується переліком розрахункових засобів обліку електричної енергії та вимірювання величини споживаної електричної потужності, визначеним Товариством.
- (26) З врахуванням вищенаведеного, **товарними межами** визначено послуги з нестандартного приєднання в частині погодження проектною документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників.

Територіальні межі ринку.

- (27) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи). Що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (28) Характерними умовами споживання послуг з нестандартного приєднання в частині погодження проектної документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників є те, що споживачі можуть отримувати дану послугу лише в межах тієї території, на якій пролягають місцеві (локальні) електричні мережі певного ліцензіата.
- (29) Територіальними (географічними) межами ринку послуг з нестандартного приєднання в частині погодження проектної документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників є територія Волинської області, в межах якої розташовані місцеві (локальні) електричні мережі ПрАТ «Волиньобленерго».

Часові межі ринку.

- (30) Часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (31) Впродовж 2016-2017 років сукупність товарно-грошових відносин між надавачем послуги (ПрАТ «Волиньобленерго») та його споживачами не змінювався, тобто структура даного ринку є сталою.
- (32) Таким чином, часовими межами ринку є період 2016 -2017 р.р.

Бар'єри вступу на ринок.

- (33) Бар'єрами вступу на ринок є економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (34) Потенційні конкуренти не можуть подолати адміністративні, економічні та організаційні бар'єри вступу на ринок надання послуг з нестандартного приєднання в частині погодження проектної документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників так як відповідне погодження здійснюється виключно ПрАТ «Волиньобленерго».

Установлення монопольного (домінуючого) становища.

- (35) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (36) Як зазначалось вище, відповідно до пункту 3.1.5 Розділу III Правил приєднання одним з етапів виконання робіт з нестандартного приєднання до електричних мереж ПрАТ «Волиньобленерго» об'єктів замовників є узгодження (погодження) з електропередавальною організацією проектної документації.
- (37) Такою організацією в межах Волинської області є ПрАТ «Волиньобленерго».
- (38) Таким чином, ПрАТ «Волиньобленерго» у період 2016 р. - 2017 р. діяло з ознаками монопольного (домінуючого) становища на ринку послуги з нестандартного

приєднання в частині погодження проектної документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників в межах Волинської області у межах здійснення ліцензованої діяльності з часткою 100 відсотків.

4. Ознаки зловживання ПрАТ «Волиньобленерго» монополієм становищем на ринку

- (39) Під час проведення перевірки було встановлено направлення Товариством на всі Філії Інформаційного листа від 09.06.2016 № 37/17-129 «Про погодження проектів» (надалі – Інформаційний лист).
- (40) Згідно з пунктом 4 Інформаційного листа заступників директорів зі збуту зобов'язано надавати до енергоінспекції Товариства сканкопії однолінійних схем (містить інформацію щодо типу приладу обліку та ввідного комутаційного апарату) проектів нестандартного приєднання (до 30 кВт) перед погодженням. Сканкопії зобов'язано надсилати електронним зв'язком в енергоінспекцію Товариства для отримання рекомендацій щодо погодження проектів.
- (41) Пунктами 5 та 6 Інформаційного листа Товариства встановлено (надалі мовою оригіналу): «для організації обліку юридичних споживачів або при реконструкції об'єктів, крім багатоквартирних будинків і котеджних забудов (житлових масивів), використовувати наступні рекомендовані типи лічильників (протокол №19-1 від 30.06.2015 року Технічної ради Товариства).
- (42) З переліку електрولیчильників виробника ТзОВ «НІК-Електроніка» з реле управління навантаженням:

№ з/п	Тип приладу обліку	Вид електроенергії
<i>Однофазні одностарифні</i>		
1	НІК 2102-01.E2P1	A+
<i>Однофазні одностарифні</i>		
1	НІК 2102-01.E2MCT1	A+
<i>Трифазні одностарифні</i>		
1.	НІК 2303 L АП6 1002 МСЕ 5(80)А	A+
2.	НІК 2303 L АРП6 1002 МСЕ 5(80)А	A+ R+ R-
<i>Трифазні багато тарифні</i>		
1	НІК 2303 L АП6Т 1002 МСЕ 5(80)А	A+
2	НІК 2303 L АРП6Т 1002 МСЕ 5(80)А	A+ R+ R-
<i>Трифазні трансформаторного включення</i>		
1	НІК 2303 L АРК1 5 (10)А 1000 МСЕ	A+ R+ R-
2	НІК 2303 L АРК1Т 5 (10)А 1000 МСЕ	A+ R+ R-
3	SL 7000	A+ A- R+ R-

- (43) Для організації обліку багатоквартирних будинків та індивідуальних будинків в місцях котеджної забудови (житлові масиви) використовувати наступні типи розрахункових засобів обліку електроенергії, які ПАТ «Волиньобленерго» пропонує для організації комерційного обліку нових і реконструйованих точок обліку (протокол № 4-16 від 18.04.2016 Технічної ради ПАТ «Волиньобленерго»).

№ з/п	Тип приладу обліку	Вид електроенергії
<i>Однофазні одностарифні</i>		
1	НІК 2104-02.40 РТМВ 5(60)А	A+
<i>Однофазні одностарифні</i>		
1	НІК 2303 L АП6 1082 МСЕ 5(80)А	A+

2	<i>НІК 2303 L АРП6 1082 МСЕ 5(80)А</i>	<i>A+ R+ R-</i>
<i>Трифазні багато тарифні</i>		
1	<i>НІК 2303 L АП6Т 1082 МСЕ 5(80)А</i>	<i>A+</i>
2	<i>НІК 2303 L АРП6Т 1082 МСЕ 5(80)А</i>	<i>A+ R+ R-</i>
<i>Трифазні трансформаторного включення</i>		
1	<i>НІК 2303 L АРК1 5 (10)А 1080 МСЕ</i>	<i>A+ R+ R-</i>
2	<i>НІК 2303 L АРК1Т 5 (10)А 1080 МСЕ</i>	<i>A+ R+ R-</i>
3	<i>SL 7000</i>	<i>A+ A- R+ R-</i>

- (44) Враховуючи вищезазначене, Товариство для організації обліку споживання електричної енергії для багатоквартирних будинків, індивідуальної забудови (житлових масивів), юридичних споживачів надає перелік приладів обліку виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка» (Україна) та при організації ЛУЗОД (АСКОЕ) прилади обліку SL 7000 виробництва «ITRON»(США).
- (45) Слід зазначити, що електролічильники, передбачені Товариством для організації обліку споживання електричної енергії для багатоквартирних будинків, індивідуальної забудови (житлових масивів), містять функцію реле управління потужністю і відключення споживача та містять модуль передачі даних.
- (46) Згідно з протоколом засідання Технічної ради Товариства від 14.02.2017 № 2-17, з врахуванням технічних характеристик, наявності технічних та програмних засобів для обслуговування, досвідом експлуатації, затверджено наступний перелік розрахункових засобів обліку електричної енергії (надалі мовою оригіналу):

1.1. Для однотарифного обліку використовувати наступні типи електролічильників:

- *НІК2102, НІК 2301, НІК 2303, НІК 2307 виробник ТзОВ «НІК-Електроніка»,*
- *ACE 3000, ACE 5000 виробник «ITRON»,*
- *ZCG, ZMR, ZMR виробник «Landis&Gyr»,*
- *MT 174, MT 382 виробник «Iskraemeko»,*

1.2. Для диференційного обліку використовувати наступні типи електролічильників:

- *НІК2102...Т, НІК 2104...Т, НІК 2303...Т, НІК 2307...Т виробник ТзОВ «НІК-Електроніка»,*
- *СТК1-К5214 виробник ТОВ «Телекард-прилад»,*
- *ACE 5000, ACE 6000, SL 7000 виробник «ITRON»,*
- *ZCG, ZMD, ZMG виробник «Landis&Gyr»,*
- *MT 174, MT 382 виробник «Iskraemeko»,*

1.3. При створенні ЛУЗОД (АСКОЕ), використовувати наступні типи багатофункціональних електролічильників:

- *SL 7000 виробник «ITRON»,*
- *ZFD, ZMD, ZMG виробник «Landis&Gyr».*

- (47) Під час перевірки Товариства встановлено, що для організації обліку споживачам при наданні переліку розрахункових засобів обліку електричної енергії та вимірювання величини споживаної електричної потужності віддається перевага приладам обліку українського виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка» та виробництва США, Швейцарії, Словаччини. При цьому, у ціновому діапазоні споживачі будуть надавати перевагу приладам виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка», оскільки лічильники виробництва США, Швейцарії, Словаччини є дорожчими.

- (48) Зокрема, при порівнянні* роздрібних цін на електролічильники, що дозволені до застосування згідно з протоколом засідання Технічної ради Товариства від 14.02.2017 № 2-17, підтверджено, що ціна на електролічильники виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка» у порівнянні з цінами на електролічильники іноземного виробництва є в 2- 4 рази нижчою.

Тип електролічильника	Роздрібна ціна у інтернет-магазинах «Електро-Облік», «АксіомПлюс», «Пром.уа», «Електрос»
НІК2102, НІК 2301, НІК 2303, НІК 2307 виробник ТзОВ «НІК-Електроніка»	від 1650 грн.
АСЕ 3000 виробник «ITRON»	від 3060 грн.
ZMG310CR4.041b.37 5(100) А виробник «Landis&Gyr»	від 7200 грн.
МТ 174 – D1 5(85) RS485 виробник «Iskraemeko»	від 3400 грн.

*для порівняння обрано електролічильники з наступними технічними характеристиками: однофазний, багатотарифний, вид енергії - активна, клас точності 1.0, тип індикатора електронний(ЖКІ), номінальна напруга 5-60 (100) А, міжповірочний інтервал - 16 років.

- (49) Внаслідок визначення Товариством рекомендованого переліку приладів обліку відповідно до протоколу засідання Технічної ради Товариства від 14.02.2017 № 2-17 зі значною різницею у їх ціні споживачами безумовно надаватиметься перевага дешевшим приладам обліку ТМ «НіК» з запропонованого переліку приладів іноземного виробництва, що може призвести до обмеження конкуренції та ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання.
- (50) При аналізі технічних характеристик електролічильників, визначених Товариством для організації обліку багатоквартирних будинків та індивідуальних будинків в місцях котеджної забудови (житлові масиви) (протокол № 4-16 від 18.04.2016 Технічної ради ПАТ «Волиньобленерго») встановлено, що
- електролічильник НІК 2104-02.40 РТМВ 5(60)А (нова модифікація 2017 виробника ТзОВ «НІК-Електроніка» НІК 2104АР2Т 1802.М.11) однофазний, багато тарифний, PLC-модуль, реле управління, електронний індикатор, клас точності 1,0, підтримує систему АСКОЕ, (роздрібна ціна електролічильника від 1910 грн.),
 - електролічильник НІК 2303 L АП6 1082 МСЕ 5(80)А (нова модифікація НІК 2303 АР6. 1802. МС.11) трьохфазний, багатотарифний, активна енергія, оптичний порт, PLC-модуль, реле управління, електронний індикатор, клас точності 1,0, підтримує систему АСКОЕ (роздрібна ціна від 3600 грн.),
 - електролічильник НІК 2303 L АРП6 1082 МСЕ 5(80)А (нова модифікація НІК 2303 АРР6Т. 1802. МС.11) трьохфазний, багатотарифний, активна та реактивна енергія, оптичний порт, PLC-модуль, реле управління, електронний індикатор, клас точності 1,0, підтримує систему АСКОЕ, (роздрібна ціна від 3600 грн.),
 - НІК 2303 L АП6Т 1082 МСЕ 5(80)А (нова модифікація НІК 2303 АРР6Т. 1802. М.11) трьохфазний, багато тарифний, активна та реактивна енергія, оптичний порт, реле управління, клас точності 1,0, підтримує систему АСКОЕ,
 - електролічильники НІК 2303 L АРК1 5 (10)А 1080 МСЕ та НІК 2303 L АРК1Т 5 (10)А 1080 МСЕ також підтримують систему АСКОЕ.

- (51) Відповідно у всіх типах електролічильників, визначених Товариством протокол № 4-16 від 18.04.2016 Технічної ради ПАТ «Волиньобленерго», передбачено функцію дистанційної передачі даних та об'єднання у систему АСКОЕ.
- (52) Водночас, відповідно до пункту 3.35. Правил користування електричною енергією, затверджених постановою НКРЕ від 31.07.1996 № 28 (чинних до 19.04.2018 року) для багатоквартирних житлових будинків та населених пунктів відсутня вимога для забезпечений локальним устаткуванням збору та обробки даних.
- (53) Також відсутня вимога щодо дистанційного зчитування показників лічильників для ТКО (реєстру точок комерційного обліку) для побутових споживачів згідно з таблицею 2 пункту 3.2. розділу «Облаштування точок комерційного обліку» Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 року № 311.
- (54) Враховуючи вищезазначене, визначення Товариством для організації обліку багатоквартирних будинків та індивідуальних будинків в місцях котеджної забудови (житлові масиви) такого переліку приладів обліку (з функцією передачі даних та можливістю об'єднанням у систему АСКОЕ) відповідно до протоколу засідання Технічної ради Товариства протокол № 4-16 від 18.04.2016 року суперечило Правилам користування електричною енергією. Застосування Товариством даного переліку електролічильників, після 19.04.2018 року, також не відповідає Кодексу комерційного обліку електричної енергії. Вищезазначені дії Товариства призводять до обмеження конкуренції між виробниками електролічильників та зростання витрат побутових споживачів на облаштування засобів обліку електричної енергії у багатоквартирних будинках та індивідуальних будинках в місцях котеджної забудови (в середньому на 400 – 1500 грн./електролічильник).
- (55) Ринок електролічильників на території України представлений значною кількістю виробників.
- (56) Зокрема, побутові споживачам, що бажають розраховуватись за тарифами, диференційованими за періодами часу, можуть придбати наступні електролічильники активної електроенергії, з вмонтованими індикаторами магнітних та електричних полів, реле управління навантаженням, з класом точності не гірше 2,0 типу, :
- Трифазні:
ГАМА (ПрАТ «Ельгама-Електроніка»);
ITZ (ТОВ «ЕМН Україна» м.Київ);
НІК 23..Т..МС.. (ТОВ «НІК-Електроніка» м.Київ);
МТХ (Tele Тес м.Одеса);
МТ 174 (Iskraemescod., Словенія)
- Однофазні:
ГАМА (ПрАТ «Ельгама-Електроніка»);
МТХ (Tele Тес м.Одеса);
НІК 21...МСТ (ТОВ «НІК-Електроніка» м.Київ);
СЕ102-U .2 S7 (ТОВ «ХЕТЗ «Енергоміра»);
СЕ208 S7 ВУ (ТОВ «ХЕТЗ «Енергоміра»).
- (57) При порівнянні роздрібних цін на електролічильники з однаковими технічними характеристиками (однофазний, багатотарифний, вид енергії - активна, клас точності 1.0, тип індикатора електронний(ЖКІ), реле-навантаження, номінальна напруга 5-60

(100) А, міжповірочний інтервал – 16 років) було встановлено, що ціни на електролічильники суттєво не відрізняються (різниця в ціні є меншою за 1 відсоток):

Тип електролічильника	Роздрібна ціна у інтернет-магазинах «Електро-Облік», «Аксіомплюс», «Пром.уа», «Електрос»
НІК2102-01Е2Т1 (5+ 60 А + реле) виробник ТзОВ «НІК-Електроніка»	від 1545 грн.
GAMA 100 G1B.154.220F3.B2.P4.C310.V1	від 1554 грн.
MTX 1A10.DG.2L5-CD4 ТзОВ «Телекарт-прилад»	від 1560 грн.

(58) Відповідно надання у протоколах засідання Технічної ради Товариства від 18.04.2016 № 4-16, від 14.02.2017 № 2-17 переваг електролічильникам виробництва ТзОВ ТОВ «НІК-Електроніка», при наявності аналогів свідчить про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до обмеження конкуренції між суб'єктами господарювання – виробниками електролічильників.

(59) При аналізі погодження Товариством проектної документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників було встановлено проектування обліку електричної енергії з застосуванням наступних типів електролічильників НІК, Iskra, SL 7000, ZMR, Landis.

(60) При цьому, в переважній більшості при проектуванні передбачалось організація обліку з встановлення електролічильників типу НІК. Зокрема, із загальної кількості поданих на погодження проектними організаціями проектів за 2016 рік та I квартал 2017 року у 137 було передбачено проектування електролічильників типу НІК, у 17 проектах при улаштуванні ЛУЗОД (локального устаткування збору та обробки даних) погоджено проектування лічильників типу SL 7000, для станцій мобільного зв'язку проектувались відповідно лічильники типу ZMR (5 проектів), Landis (1 проект).

(61) Товариство при погодженні проектів на нове будівництво електромереж для електропостачання житлових масивів (територія комплексної забудови) погоджували у проектах виключно електролічильники типу НІК, а саме:

Замовник	Об'єкт	Тип лічильника
Маяківська с/р	Нове будівництво електромереж для електропостачання житлового кварталу в с. Маяки масив «Фальків» 152 зем.ділянки	123 електролічильники НІК 2303 L АП1 1002 М
Оконська с/р	Нове будівництво електромереж для електропостачання Оконської с/р по вул. Л.Українки в с. Оконськ 35 зем.ділянки	35 електролічильників НІК 2303 L АП1
Оконська с/р	Нове будівництво електромереж для електропостачання Оконської с/р по вул. Б.Хмельницького та вул. Миру в с. Оконськ 42 зем.ділянки	42 електролічильники НІК 2303 L АП1
ГО «Ратнівський забудовник»	Нове будівництво електричних мереж для електропостачання електроустановок житлових будинків (61 житл. будинок) по вул.	61 електролічильник НІК 2303 L АП1 1002 М

	Івасюка та вул. Незалежності смт. Ратне	
ОК «Острова»	Нове будівництво зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок житлового кварталу (193 зем. ділянки) по вул. Шаблівського м. Камінь-Каширський	193 електролічильники НІК 2303 L АП1 1002 М

- (62) Відповідно до інформації Товариства від 08.11.2017 № 55-23/4519 протягом 2016 - 2017 років проекти щодо будівництва /реконструкції зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників (нестандартне приєднання) житлових масивів (територія комплексної забудови) виконувались наступними суб'єктами господарювання – проектними організаціями: товариство з обмеженою відповідальністю «Волинська проектна компанія» (м. Луцьк, ідентифікаційний код юридичної особи 39003873), фізична особа – підприємець Харченко О.В. (м. Луцьк).
- (63) Відділенням було здійснено аналіз щодо переліку електролічильників, запроектованих вищезазначеними суб'єктами господарювання на нове будівництво зовнішніх електричних мереж житлових масивів (територій комплексної забудови) та причин обрання проектною організацією електролічильників.
- (64) На вимогу Відділення товариство з обмеженою відповідальністю «Волинська електротехнічна компанія» (надалі – ТОВ «ВЕК») листом від 12.03.2019 № 14 повідомило, що щодо всіх об'єктів нового будівництва зовнішніх електричних мереж (обраних Відділенням для надання інформації на Вимогу) було запроектовано електролічильники виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка» - НІК 2303 L АП2 1002 М, НІК 2303 L АП6 1082 М, НІК 2303 L АРП6 1082 МС.11.
- (65) Згідно з інформацією ТОВ «ВЕК» застосування в проектній документації даних видів електролічильників було обумовлено тим, що вартість електролічильників НІК виробництва ТзОВ «НіК Електроніка» є однією з найнижчих в порівнянні із вартістю лічильників з аналогічними характеристиками інших виробників, дані електролічильники відповідають рекомендаціям Товариства щодо технічних характеристик засобів обліку для побутових споживачів.
- (66) Фізична особа – підприємець Харченко О.В. (надалі – ФОП Харченко) листами від 12.12.2017 № 21/1.26-1563 повідомив, що застосування лічильників виробництва ТОВ «НІК Електроніка» при проектуванні зовнішніх електричних мереж житлових масивів обумовлено наявністю широкого модельного ряду у зазначеного виробника та відповідні рекомендації ПрАТ «Волиньобленерго» щодо технічних характеристик засобів обліку для побутових споживачів. ФОП Харченко на підтвердження надання рекомендації Товариством проектним організаціям щодо застосування певних моделей електролічильників було надано копію витягу з протоколу № 4-16 від 18.04.2016 засідання технічної ради ПАТ «Волиньобленерго».
- (67) Витяг з протоколу засідання технічної ради від 18.04.2016 № 4-16 містить ідентичну інформацію вказану у Інформаційному листі від 09.06.2016 № 37/17-129 щодо переліку розрахункових засобів обліку електроенергії виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка», що допускаються для організації обліку багатоквартирних будинків та індивідуальних будинків в місцях котеджної забудови (житлові масиви).
- (68) Крім того, ФОП Харченко повідомив про відмову у погодженні Товариством робочого проекту № 2015-03/12 «Нове будівництво електричних мереж обслуговуючого кооперативу «Молодіжний масив» (20 житлових будинків з господарськими будівлями та спорудами) в с. Городище, вул. Сонячна Луцького р-

ну» в т.ч. через «не передбачення обліку електричної енергії окремих житлових будинків лічильниками електричної енергії електронного типу з функцією обмеження максимуму споживання електричної потужності та можливості передачі даних» (мовою оригіналу).

- (69) При аналізі типів електролічильників, запроєктованих ФОП Харченко щодо всіх об'єктів нового будівництва зовнішніх електричних мереж (обраних Відділенням для надання інформації на Вимогу) було встановлено проектування електролічильників виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка» - НІК 2303 L A36T.1802 МС.11, НІК 2303 ART 1080 МС.11.
- (70) Відповідно до інформації проектних організацій - ТОВ «ВЕК» та ФОП Харченко виконана проектна документація погоджується головним інженером філії шляхом проставлення печатки «Погоджено» та підписом на плані електричних мереж та заступником директора із збуту електроенергії в частині обліку електроенергії (ставиться підпис на схемі розрахункового обліку електроенергії). Крім того, погодження філією Товариства підтверджується листом про погодження проектною документації за підписом головного інженера філії та заступника директора із збуту електроенергії.
- (71) Надалі проектна документація передається на погодження до Товариства, де проходить остаточну перевірку щодо прийнятих технічних рішень на відповідність вимогам ТУ, державним будівельним нормам у виробничо-технічному відділі Товариства. Технічні рішення по організації розрахункового обліку електроенергії погоджуються енергоінспекцією Товариства.
- (72) Враховуючи вищезазначене, через порядок погодження проектною документації на Товаристві – погодження філією та погодження на головному підприємстві – допускаються до проектування лише лічильників електричної енергії визначених у протоколом засідання Технічної ради Товариства від 14.02.2017 № 2-17 та Інформаційного листа від 09.06.2016 № 37/17-129 «Про погодження проектів».
- (73) Враховуючи вищезазначене, Товариство при визначенні переліку розрахункових засобів обліку електричної енергії та вимірювання величини споживаної електричної потужності та при погодженні проектною документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників надає необґрунтовану перевагу електролічильникам виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка».
- (74) *Такі дії ПрАТ «Волиньобленерго» щодо визначення у Інформаційному листі від 09.06.2016 № 37/17-129 «Про погодження проектів» та протоколах засідання Технічної ради Товариства від 18.04.2016 № 4-16, від 14.02.2017 № 2-17 переліку розрахункових засобів обліку електричної енергії та вимірювання величини споживаної електричної потужності та з погодження проектною документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників з наданням переваги електролічильникам виробництва ТзОВ «НІК-Електроніка» містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з нестандартного приєднання в частині погодження проектною документації на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників, що могли призвести до обмеження конкуренції між суб'єктами господарювання –*

виробниками електролічильників, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (75) Враховуючи вищенаведене, адміністративною колегією Відділення 25.06.2020 року було надано ПрАТ «Волиньобленерго» рекомендації № 63/31-рк/к щодо усунення причин виникнення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з нестандартного приєднання в частині погодження проектною документацією на нове будівництво або реконструкцію існуючих зовнішніх електромереж для електропостачання електроустановок замовників, що могли призвести до обмеження конкуренції між суб'єктами господарювання – виробниками електролічильників.
- (76) Листом від 27.07.2020 року № 13/6-4597 ПрАТ «Волиньобленерго» повідомило про розгляд даних рекомендацій.
- (77) Так, Товариством видано наказ від 20.04.2018 року № 160, який врегульовує питання розроблення та оприлюднення на вебсайті Товариства рекомендацій щодо технічних характеристик засобів обліку для побутових споживачів (населення) та юридичних споживачів.
- (78) Крім того, зазначеним наказом було заборонено вказувати у технічних рекомендаціях конкретні типи засобів комерційного обліку, що можуть бути встановлені в точках комерційного обліку. У свою чергу, згаданим наказом інформаційний лист від 09.06.2016 року № 37/17-129 «Про погодження проектів» та рішення, оформлені протоколами засідання Технічної ради Товариства від 18.04.2016 року № 4-16, від 14.02.2017 № 2-17, визнані такими, що втратили чинність.
- (79) Також Товариство повідомило, що у рамках виконання рекомендацій дирекцією ПрАТ «Волиньобленерго» було проведено додаткову роз'яснювальну роботу з керівництвом та працівниками служб обліку електроенергії, автоматизованих систем обліку електроенергії, енергоінспекції, відділу приєднань, директорами філій Товариства з метою вжиття заходів для забезпечення дотримання та виконання зазначених рекомендацій. За результатами проведеної наради Товариством був виданий наказ від 14.07.2020 № 238 щодо удосконалення організації обліку електричної енергії.
- (80) Під час розгляду справи на основі зібраних матеріалів доведено та підтверджено доказами відсутність звернень та скарг від виробників інших електролічильників на дії ПрАТ «Волиньобленерго», тобто суттєвого обмеження конкуренції не відбувалось.
- (81) Водночас, в ході проведення розслідування по справі Товариством припинено дії, які містять ознаки порушення та усунуло причини їх виникнення.
- (82) Листом від 23.09.2020 року № 13/6-5671 Товариством надано реагування на подання з попередніми висновками у справі, відповідно до якого ПрАТ «Волиньобленерго» погоджується з вищенаведеним та просить закрити провадження у справі.
- (83) Згідно з вимогами частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції може бути закрито за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення

не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», зі змінами та доповненнями, статтями 46, 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України:

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 63/7-02-50-2020/21-17.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії

Р. Лещишин